

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА
ПО-ПЪЛНО ОБХВАЩАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА
УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ**

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

В последните години се наблюдава задълбочаваща се тенденция на увеличаване броя на учениците, които отпадат и не посещават училище. Особено тревожна е статистиката по отношение на снижаване възрастта на отпадащите. Причините са комплексни и не са свързани само с училището като образователна и възпитателна институция. Сред тях са ниската раждаемост и проблеми от социално-икономически характер, с които е свързана понижената мотивация за посещаване на училище. Част от причините могат да се търсят и в посока на променената ценностна система на обществото – все по-слабото въздействие на семейството върху подрастващите, липсата на пълноценно партньорство между семейството, училището и местните структури, липсата на ефективен граждански и обществен контрол върху отрицателните прояви на подрастващите.

Обхватът на населението в основното и средното образование е свързан и с проблема за напусналите училище ученици, тъй като част от тях не продължават образованието си през следващата учебна година и отпадат от образователната система.

За да се противодейства на тези тенденции, се налага различни институции, имащи отношение към този проблем, да обединят усилията си. Стъпка в това отношение е настоящата програма за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст.

2. ЦЕЛИ

Националната програма цели осъществяване на стратегически приоритети, свързани с по-пълно обхващане и задържане на учениците в задължителната училищна възраст, като се осигурят условия за достъп до образование на тези ученици без разлика по отношение на етническа принадлежност, пол, произход и вероизповедание чрез създаване на възможност за всеки да се обучава независимо от неговото местоживееие и икономическо положение, чрез следните оперативни направления:

- Осигуряване на учебници и учебни помагала за учениците в I – IV клас в държавните, общинските и частните училища в Република България;

- Оптимизиране на училищната мрежа чрез осигуряване на превоз до държавните и общинските училища за ученици в основната образователна степен;
- Осигуряване на закуска и/или плод, и/или мляко (чай), включително млечно-кисели продукти на всеки ученик в I - IV клас и в подготвителните групи и класове;

3. ОБХВАТ

Националната програма се прилага на територията на цялата страна.

Обект на програмата са децата, обхванати в държавните и общинските училища и детските градини, по отношение на подготвителните групи, от следните приоритетни групи:

- учениците в I – IV клас, на държавните, общинските и частните училища за осигуряване на учебници и учебни помагала;
- ученици в основната образователна степен – за осигуряване на превоз до училището;
- ученици в I – IV клас, включително, и деца в подготвителните групи и класове в училищата и детските градини – за осигуряване на закуска и/или плод, и/или мляко (чай), включително млечно-кисели продукти.

4. ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ ПО РЕАЛИЗИРАНЕ

- Министерството на образованието и науката, Министерството на културата и Министерството на здравеопазването.
- Държавен фонд „Земеделие” – Разплащателна агенция за средствата, осигурявани по Европейската схема „Училищно мляко”.
- Държавните и общинските и частните училища, в които се осъществява обучение на ученици в основната образователна степен.
- Детските градини, към които има подготвителни групи за задължителна подготовка.
- Общини.

5. ФИНАНСИРАНЕ

Програмата се финансира със средства от централния бюджет:

- По модул „Осигуряване на закуска и/или плод, и/или мляко (чай), включително млечно-кисели продукти на ученици в I – IV клас, включително, и деца

в подготвителните групи и класове в училищата и детските градини” средствата се предоставят целево по бюджетите на училищата и детските градини чрез съответните първостепенните разпоредители с бюджетни кредити.

Средствата може да се разходват целево от съответния първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, когато той организира централизирана процедура за доставка и/или в случай, когато не се прилага системата на делегирани бюджети.

За осигуряване на мляко, включително млечно-кисели продукти, програмата може да се финансира и със средства, предоставяни от Държавен фонд „Земеделие”, Разплащателна агенция по Европейската схема „Училищно мляко”, при спазване критериите на Регламент (ЕО) 2707/2000 г. на Комисията относно определяне на правила за прилагане на Регламент (ЕО) 1255/1999 на Съвета по отношение на отпускането на помощ от Общността за доставяне на мляко и някои млечни продукти на учениците в учебните заведения.

Финансов разчет:

№	Дейности	Отговаряща институция	Период на изпълнение	Финансов ресурс, източник на финансиране
1.	За 2009 г. Изготвяне на седмични менюта за предоставяне на закуска и/или плод, и/или мляко, включително млечно-кисели продукти, съобразени с изискванията на Националния център за опазване на общественото здраве и Националния консултант по хранене и диетика	училища; детски градини; първостепенни разпоредител с бюджетни кредити. (който сключва договора за доставка)	28 февруари 2009 г.	0
2.	Формиране на комисии за реализиране на дейностите по програмата	училища; детски градини; първостепенни разпоредител с бюджетни кредити. (който сключва договора за доставка)	28 февруари 2009 г.	0
3.	Предоставяне на закуска и/или плод, и/или мляко, включително млечно-кисели продукти	училища; детски градини; първостепенни разпоредител с бюджетни кредити. (който сключва договора за доставка)	до 31 декември 2009 г.	28 138 900 лв.; централният бюджет (индикативни стойности)
4.	Предоставяне на мляко, включително млечно-кисели продукти	Държавен фонд „Земеделие” – Разплащателна агенция	Съгласно правилата на европейската схема „Училищно мляко”	Средства, получени по Европейската схема „Училищно мляко”
7.	Оценка на ефекта от нейната реализация с оглед посещаемост	училища; детски градини; първостепенни разпоредител с	28 февруари 2010 г.	50 хил. лв. . централният бюджет

		бюджетни кредити; Държавен фонд „Земеделие” – Разплащателна агенция		(индикативни стойности)
--	--	---	--	----------------------------

Началниците на регионалните инспекторати по образованието организират два пъти през учебната година в периоди, определени със заповед на министъра на образованието и науката, събирането, обобщаването и изпращането в Министерството на образованието и науката на данни за осигуряването със закуски на учениците от I до IV клас, включително, и децата в подготвителните групи и класове в училищата и детските градини и отчет за усвоените средства за всяко училище на територията на съответната област и по общини.

Директорите на училищата в едноседмичен срок след крайната дата за всеки определен период предоставят на началника на регионалния инспекторат по образованието информация за осигуряването със закуски на учениците от I до IV клас, включително, и децата в подготвителните групи и класове в училищата и детските градини и отчет за усвоените средства за срока на отчетния период.

- По модул „**Осигуряване на учебници и учебни помагала за учениците в I – IV клас**” средствата се предоставят целево по бюджетите на училищата и детските градини чрез съответните първостепенните разпоредители с бюджетни кредити.

Средствата може да се разходват целево от съответния първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, когато той организира централизирана процедура за доставка и/или в случай, когато не се прилага системата на делегирани бюджети.

Средствата за учебници и учебни помагала за учениците в I – IV клас, обучаващи се в частните училища се превеждат в бюджета на Министерството на образованието и науката, откъдето постъпват в съответните частни училища.

Финансов разчет:

№	Дейности	Отговаряща институция	Период на изпълнение	Финансов ресурс, източник на финансиране
	<u>За 2009 г.</u>			
1.	Подаване на заявки за учебници и учебни помагала за учениците от I-IV клас до първостепенните разпоредители	Училищата	15 март 2009 г.	0
2.	Оформяне на договорите за доставка на учебниците	Училищата, общински администрации	11 май 2009 г.	0
3.	Подаване на информация по отношение на сключените	Училищата, общински администрации,	22 юни 2009 г.	0

	договори и сроковете за доставка на учебници и учебни помагала	регионалните инспекторати по образованието		
4.	Доставка в училищата на учебниците и учебните помагала	Училища, общински администрации	до 5 септември 2009 г.	15 500 000 централният бюджет (индикативни стойности)
5.	Подаване на информация по отношение на осигуреността с учебници и учебни помагала	Училища, детски градини, общински администрации, регионалните инспекторати по образованието	до 7 септември 2009 г.	0

Началниците на регионалните инспекторати по образованието организират събирането от директорите на училищата, обобщаването и изпращането в Министерството на образованието и науката информация, свързана с организацията и осигуряването на учебници и учебни помагала за учениците от I-IV клас, съгласно график, определен със заповед на министъра на образованието и науката.

- По модул „Осигуряване на превоз за ученици в основната образователна степен” средствата се разходват целево от Министерството на образованието и науката при спазване на разпоредбите на Закона за обществените поръчки, включително по реда на сключени рамкови споразумения. Критериите за разпределение на закупените автобуси и списъците с общини, които следва да получат ученически автобуси се съгласуват с Националното сдружение на общините в Република България.

Бюджет на модула 14 000 хил. лв., в т.ч. мониторинг.

6. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат на реализацията на програмата се очаква:

- По-пълно обхващане и задържане на учениците в основната образователна степен и по-конкретно в I – IV клас на държавните, общинските и частните училища.
- Намален процент на децата, отпаднали от училище.
- Повишена мотивация на родителите да изпращат децата си на училище.

7. КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

В хода на реализацията на програмата ще се извършват следните действия:

- постоянен контрол за правилното разпределяне и разходване на средствата;

- постоянен контрол за спазване на нормативните изисквания и механизмите за реализиране на програмата;

- периодично изготвяне на отчети и информации за министъра на образованието и науката и за министъра на културата от отговорните за изпълнението на програмата институции.

- постоянен контрол за спазване критериите на Европейската комисия по отношение на доставянето на мляко и млечно-кисели продукти на учениците и на децата в подготвителните класове и групи, както и за правилното разходване на средствата, отпуснати по Европейската схема „Училищно мляко”.

Оценката на програмата се изготвя на национално ниво на основата на събраната информация по регламентирани показатели и преки наблюдения.

Обратна връзка – информацията от наблюдението и оценката се използва за корекция в механизма и за продължаване срока на националната програма.

8. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на две нива:

- проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение по изпълнението на програмата, осъществен от Министерството на образованието и науката и регионалните инспекторати по образованието, за целите на програмата, извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата;

- оценка за изпълнението на програмата от външна организация.